

Verkort persexemplaar

©Hermine Broggel 2014

Auteur: Hermine Broggel

Druk: www.pumbo.nl

Omslagontwerp en fotografie: Hermine Broggel

Non-fictie

ISBN/EAN: 978-90-9028076-9

NUR 400

Verkrijgbaar via internet:

<http://www.boekenbestellen.nl/boek/los/9789090280769>

of via andere boekensites

of via de boekhandel

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Hermine Broggel

LOS

Een moeder en haar gokverslaafde zoon

Inhoud

Proloog 7

1. Het begin 9
2. Hoe komt het? 12
3. De ontdekking 20
4. Hulpverlening 29
5. Verdere hulppacties 40
6. Weg 49
7. Verhuizen 57
8. Werk 68
9. Kreta 82
10. Billy Jones 100
11. Wonen 106
12. Mis 118
13. Los 124

Nawoord 134

Zelfhulpgroepen 136

1. Het begin

Ik lig in het ziekenhuis op de afdeling geïsoleerd en zweet me een ongeluk. Ik voel me alleen. Naast me zit een vrouw die tegen me praat. Ze stelt me gerust. Ik denk dat dat niet nodig is, maar ik vind het toch wel prettig.

Ik lig apart, want ik heb de bof. Mijn kamertje lijkt wel een glazen kooi. De ramen beginnen op ongeveer anderhalve meter hoogte en reiken tot het plafond. Mijn omgeving ziet er nogal ouderwets uit. Iedereen op de gang kan me zien liggen. De bof is een besmettelijke ziekte, gevaarlijk als je een kind krijgt.

Af en toe slaap ik even, tussen de weeën door. Het is vreselijk vermoeiend. Eindelijk, om een uur of zeven 's avonds, mag ik meepersen met de weeën en wordt mijn kind geboren. Binnen een kwartier is hij eruit. Alles is perfect. Ik heb een zoon. Ik mag hem zelf niet voeden, vanwege de bof. Ik vind alles heel gewoon, ik ben zo opgevoed dat ik vertrouwen heb in autoriteiten, en artsen zijn dat. Ik krijg een strak verband om mijn borsten en injecties in mijn benen. Mijn kind moet aan de fles. Ik mag hem niet vasthouden. Hij, mijn kind, wordt meteen afgevoerd naar het kamertje naast het mijne. Ik mag niks. Alleen kijken.

Kijken, hoe de zuster hem in zijn kamertje in bad doet, hoe ze hem verschoont. De eerste dag na zijn geboorte doe ik niks anders dan huilen. Dat is heel normaal, verzekert men mij. Ik mag mijn bed niet uit, ik mag helemaal niks. Telkens wanneer de zuster hem achter het raam omhoog houdt, voel ik dat ik bij hem moet zijn. Maar ik mag niets, ik ben braaf, ik protesteer niet: Ik uit mijn werkelijke gevoelens niet. Maar als deze zuster hem ook maar een haar krenkt, ga ik dwars door de ruit. Dat is wat ik voel. Maar daar durf ik pas veel later over te vertellen.

Er mag nog veel meer niet, ontdek ik later. Mijn beste vriendin vraagt of ze me mag bezoeken. Dat mag niet. Later vertelt ze dat ze wel in het ziekenhuis is geweest.

Na acht dagen wachten wordt bekeken of we allebei naar huis mogen, dat wil zeggen, tegelijk. Dat mag. Mijn bof is over. En mijn zoon, M., is gezond. Mijn zus komt me ophalen, met de auto, samen met haar vriend.

Vlak voor we worden gehaald, gebeurt er iets engs. Een vrouw die ook net een baby heeft gekregen, maar die haar is afgenomen, komt gillend en krijsend de gang op rennen: 'Ik wil mijn kind terug!' Ze is kennelijk niet helemaal normaal en volkomen hysterisch. Door de ruit ziet ze M. in zijn wiegje liggen en ik kan (dat mocht ook al helemaal niet) nog net mijn kamer uit rennen om haar bij zijn deur tegen te houden. Ik schreeuw: 'Help! Waar is een dokter? Help!' Ze is heel sterk. Ik vecht met haar. Wanhopig. Na een eeuwigheid lijkt het wel komt er iemand die me ontzet. Ik heb hem gered. Ik voel me innig met hem verbonden. Nu is de band voor eeuwig gesmeed. Na acht dagen plat liggen (dat moest toen nog), loop ik nog een beetje moeilijk. Ik ben zo stijf als een plank. Thuis drinken we thee in de tuin. Alles gaat prima. In Praag is het revolutie. De Tsjechen weerstaan de Russen op straat. Geweldloos. Wij vinden dat heel dapper. De zon schijnt en ik heb een kind.

Omdat we geen eigen huis hebben, trekken we voorlopig bij mijn moeder in. Op zolder. Ik woonde daar al, voor mij verandert er niets, alleen heb ik nu een kind. En ik houd van hem. Hij is heel intelligent, dat weet ik zeker. Hij is in ieder geval knap om te zien, geen lelijke baby. Zijn vader komt af en toe op bezoek en ik denk dat alles gaat zoals het moet gaan. De vrouw die in het ziekenhuis naast me zat, is mijn moeder. Ik ben zeventien jaar.

Op de dag dat we trouwen, negen maanden later, is er een oppas voor M. Bij de fotograaf worden foto's van hem gemaakt. Ik ben daar niet bij, want ik trouw die dag. De foto's zijn zo mooi dat de fotograaf vraagt of hij ze in zijn etalage mag hangen. M. is zo knap, negen maanden oud, een echt modelkind. Dat zal later allemaal drastisch veranderen.

3. De ontdekking (deel uit dit hoofdstuk)

De ontdekking van het feit dat hij verslaafd is, komt niet in één keer, maar in fasen. Het wil niet echt tot je doordringen. En in die tijd is in ons land nog nauwelijks iets bekend over gokverslaving. Het duurt dus een tijdje voor ik het in de gaten heb. Ik weet wel dat hij gokt, maar niet hoe ernstig dat kan worden als je het laat gaan.

Ik ga met mijn vriend naar Amerika. We hebben daar dan een vriend wonen en dit is dus een uitstekende gelegenheid om op een goedkope manier naar een land te gaan waar je anders nooit komt.

.....

De kinderen zouden naar mijn moeder gaan.

Vlak voor ons vertrek kondigt M. aan dat hij niet bij mijn moeder wil wonen, die twee weken, dat hij wel in ons huis blijft en dan bij mijn moeder gaat eten. Hij is vijftien, bijna zestien. Eigenlijk moet dat dus best kunnen. Een prima uitdaging om op eigen benen te leren staan. Als het niet gaat, kan hij altijd nog bij mijn moeder terecht. Voor de kat en de honden wordt gezorgd, dus hij hoeft verder niets te doen. Alleen maar gewoon naar school gaan en zo. Dit blijkt voor hem toch moeilijker dan we hadden gedacht. Wij hebben een leuke vakantie gehad, maar als we terugkomen, stapelt het slechte nieuws zich op. Zijn fiets is gestolen. Mijn guldenkoker is leeg. Zijn Zilvervloot rekening is leeg. Ik had er bij de bank nog speciaal in een persoonlijk gesprek op aangedrongen hem geen geld te laten opnemen, alles was keurig afgesproken. Hij ging toen al raar met geld om, maar nog niet echt alarmerend. De bank bleek nergens naar te hebben gekeken, hij zette gewoon mijn handtekening en haalde het hele bedrag van de rekening (ongeveer 600 gulden). Dit ontdek je natuurlijk niet allemaal in één keer. Dat de guldenkoker leeg is, ontdek ik pas als ik er iets

in wil doen. Het hele ding is verdwenen. Hij wordt leeg teruggevonden. Wie?

M.: 'Ik niet.'

Ik: 'Jij bent hier anders wel aldoor alleen thuis geweest, niemand weet dat dat ding hier is!'

M.: 'Ik heb er niet aangezeten

Hij zegt dit op buitengewoon verontwaardigde toon, waardoor ik ga twifelen. Maar wie dan? We komen er nooit achter. Pas jaren later geeft hij het toe.

Ik weet niet meer wanneer ik ontdekte dat zijn Zilvervlootrekening leeg was, maar wel dat dat een nog ergere ontdekking was dan de guldenkoker. Die lag min of meer voor het grijpen. Om geld van de bank te halen, moet je meer moeite doen. Ik ontdek dus dat hij werkelijk een probleem heeft. En ik ook, vind ik.

12. Mis (deel uit dit hoofdstuk)

.....

Eind februari volgend jaar. Hij woont ruim een jaar in zijn eigen huis. Ik ga op een zondag naar een tentoonstelling in Amsterdam en het is er zo gigantisch druk dat ik degene met wie ik samen ben in het gedrang kwijtraak. Ik ga dan maar alleen naar huis. Ik stap twéé keer in de verkeerde trein en ben helemaal op als ik thuiskom. M. is er ook, hij blijft eten, wil naar sport kijken, eigen tv kapot. Hij heeft er twee, allebei stuk. En 's avonds zit hij tegenover mij. Hij ziet er ontzettend slecht uit, zwarte kringen onder zijn ogen. Hij is vreselijk zenuwachtig.

Ik vraag: 'Wat is er toch?'

'Ja, nou, eh, ja, ik word woensdag mijn huis uitgezet vanwege een huurachterstand.' Het is dan zondag.

Ik: 'Hoelang heb je dan niet betaald?'

Hij: 'Zeven maanden.' Hij zegt ook nog dat de deurwaarder is ingeschakeld, de kantonrechter heeft een vonnis uitgesproken. Ik word razend. Ik zeg hem uit mijn ogen te verdwijnen. Hij zet me op een ongelooflijke manier voor het blok. Hij moet dit al heel lang hebben geweten. En niks gezegd. Zeker gedacht dat het wel over zou gaan. Hij gokt natuurlijk weer. En betaalt niks. Ik roep dat hij morgen onmiddellijk naar de maatschappelijk werker moet gaan.

M. zegt dat hij nooit brieven heeft gezien van de woningbouwvereniging en ook niet van de deurwaarder. Het lijkt wel of hij zichzelf gelooft. Ik geloof niets meer. Hij heeft de automatische betaling van de huur op een gegeven moment stopgezet en daarna is er nooit meer iets betaald. De huur blijkt niet de enige schuld die hij heeft opgebouwd. Alle kosten die je hebt als je zelfstandig woont, zijn nooit betaald. Al het geld is steeds vergokt. Ik had geen idee dat de situatie zo ernstig was. Dat weet ik dus nu, ik ben weer helemaal wakker.

Ik vraag: 'Wanneer heb je voor het laatst gegokt?'

Dat weet hij precies. Hij zegt: 'Achtentwintig januari: Dat is de dag dat hij zijn uitkering heeft ontvangen. En die is dan meteen op. Waar hij van geleefd heeft deze laatste zeven maanden is mij een raadsel. Maar verslaafd is hij nog steeds, misschien wel erger dan ooit. Wat te doen?'

13. LOS (deel uit dit hoofdstuk)

.....

Hoe ernstig deze verslaving is, bewijst het feit dat hij na vijftien maanden 'droog' te hebben gestaan, weer heeft gegokt. Twee keer. Meer niet. Maar met een heleboel geld dat hij zich op onrechtmatige wijze heeft toegeëigend, om het netjes te zeggen. Bij familie. Ze willen hem niet meer zien. Kondigen aan dat ze niet meer op zijn verjaardag komen. Outcast. Later draaien ze bij en komen toch, op mijn uitdrukkelijk verzoek. Ik

vind dat hij er toch bij hoort. 'Maar hij is nog precies dezelfde als een week geleden!' zeg ik.

Er wordt weer een betalingsregeling getroffen. Ik denk dat ik iemand die er zelf nooit mee te maken heeft gehad, nooit goed duidelijk kan maken wat gokverslaving betekent. Tien jaar lang heb ik allerlei verhalen verteld. Maar nog steeds begrijpen ze het niet. Ze weten dat hij vaak bij hen over de vloer komt, toch is er veel geld in huis. Dat kan dus niet. Natuurlijk ben ik ontzettend teleurgesteld. Hij ook. Hij is er letterlijk ziek van geweest. Maar ik zie hem nog steeds als slachtoffer van deze rottige verslaving.

2. Financiële problemen (deel uit de tekst van de tips)

In het begin lijken de financiële problemen het grootst. Ik heb van een ex-gokker in de eerste zelfhulpgroep in Amsterdam (in 1985) meteen de eerste keer geleerd dat juist de financiële problemen het gemakkelijkst zijn op te lossen. Dat geloof je eerst niet, want je denkt juist dat deze verslaving over geld gaat. Ik klaagde over steeds maar geldgebrek en dat mijn zoon aldoor maar geld leende dat hij dan nooit teruggaf, en over ongeoorloofd geld opnemen bij de bank, enzovoort. Toen antwoordde hij: 'Als dat het probleem is, kun je die dingen regelen. Zo simpel is het. Geen geld betekent niet spelen.'

Ik vroeg: 'Hoe moet je dat dan regelen?'

Hij: 'Je kunt zijn pas in beslag nemen, afbetalingsregelingen treffen, hem geen geld meer lenen, zorgen dat hij niet bij zijn geld kan, enzovoort.'

Ik was verbaasd. 'Is het zo simpel?'

Hij ging meteen door: 'De problemen rond de verslaving zelf zijn complexer. De morele schuld is veel moeilijker in te lossen.'

Hier kon ik het mee doen. Maar hij had gelijk. Hij was tenslotte de deskundige, zelf een gokker. De verslaving gaat dus ook

eigenlijk niet over geld, maar over *dwangmatig spanning willen voelen door middel van spelen met geld*.

Toevoeging in 2013

.....

Dus heb ik, mede op aanraden van lezers die de drukproef gelezen hadden, besloten dit verhaal alsnog uit te geven. De problematiek van gokverslaving staat nog recht overeind, het maakt ook niet zoveel uit waar je op gokt. Mijn zoon is, na omzwervingen toen ik hem eruit had gezet, redelijk goed terecht gekomen. Hij heeft wel eens gezegd dat ik het veel eerder had moeten doen, hem eruit zetten. We hebben daarna nog een heel goede relatie gehad. Tot hij onverwacht op zijn eenendertigste plotseling ziek is geworden en is overleden. Omdat dit niets te maken had met zijn gokverslaving heb ik (tegen sommige adviezen in) besloten hier geen apart hoofdstuk over te schrijven. Mijn dochter is getrouwd en heeft kinderen.

December 2013